

Liedboek en Gereformeerd kerkboek - twee zusjes

Eind 2015 hopen wij als kerken een nieuw *Gereformeerd kerkboek* te ontvangen en vanaf medio 2014 zijn diverse kerken begonnen met het door de synode aanvaarde nieuwe Liedboek.

Over beide nam de laatste synode van Ede besluiten. En u weet, de synode dat zijn wijzelf, dat zijn onze kerken samen, predikanten en ouderlingen afgevaardigd uit het hele land.

Een van de besluiten van deze synode geldt het *KERKLIED*. De synode besloot, tegen de achtergrond van de nieuwe KO, dat de eerste verantwoordelijkheid voor een juiste liedkeuze in de erediensten ligt bij de kerkenraden. **Twee bundels vormen de basis voor het kerklied: het nieuwe Liedboek en het nieuwe Geref. Kerkboek. Het nieuwe Liedboek is daarbij de 'volledige' bundel en het nieuwe Geref. Kerkboek een aanvullende identiteitsbundel, met formulieren, gebeden en liederen.**

Is dat nodig in een digitaal tijdperk?

Het valt op hoeveel kerkgemeenschappen en kringen met papieren bundels komen. Er komt een nieuwe *Evangelische Liedbundel* (Evangelisch werkverband), een nieuwe bundel *Op Toonhoogte* van de Gereformeerde Bond in PKN, de *Opwekkingsbundel* heeft steeds nieuwe papieren uitgaven. Psalmen voor Nu heeft tien papieren delen. Na veertig jaar mocht er ook een nieuw *Liedboek* komen.

Informatie over *LIEDBOEK - Zingen en bidden in huis en kerk*

Eerst gaan we het *Liedboek* bekijken. Een boek met 1016 liederen. [Veel? Salomo dichtte alleen al 1005 liederen. Het staat in 1 Koningen 5: 12 te lezen: Hij dichtte drieduizend spreuken en duizendenvijf liederen.] We lezen achterin het *Liedboek* op p. 1561 een gedicht: *Tallos de liederen*. Met de regel: *ook de nu nog niet levenden / zetten de dankzegging voort*.

Tálloos, maar: je zoekt dat éne lied voor dat éne moment. Je kunt veel terzijde leggen wat weer voor een ánder moment is. Je kunt zoeken op rubrieken, er is geordend op 'tijd', zie het overzicht vóór in het *Liedboek*: psalmen, getijden van de dag (morgen, middag, avond), De eerste dag (Aanvang, Tien woorden, schriftlezing, credo, doop, belijdenis, maaltijd, inzameling gaven, zegen), Getijden van het jaar (Advent Kerst Pasen), Getijden van het leven (doop, huwelijk, uitvaart). De rubrieken zijn richtingwijzers. Het nieuwe GK heeft dezelfde indeling.

Dit *Liedboek* heeft liederen gezocht van over de lengte van wereld, de breedte van de kerken en diepte van de geschiedenis: lengte → er staan wereldliederen in: vertaalde gezangen uit IJsland, Scandinavië, Peru, negrospirituals; breedte → Iona, Taizé, Anglicaans; diepte → historische liederen als het Wilhelmus, Revius, Luther.

Voorin de psalmen en hun bewerkingen. Psalm 23a, 23b, enz. Na psalm 150 komt psalm 151. Alles heet lied. Het *Liedboek* nummert door.

Waarom is dit *Liedboek* er gekomen? Er zijn drie redenen.

1. Vernieuwing: tweederde van het oude Liedboek staat erin, en veel nieuwe liederen.
2. Verbreding: niet alleen coupletten, ook canons, refreinen als Lb 25b *Houd mij in leven*.
3. Verandering: naast het orgel is het combo in de kerk gekomen, muziekgroepen, zangers voor de microfoon. Er staat wat Opwekking in het Liedboek, en enkele Psalmen voor Nu. Lichte muziek, anders liturgisch.

Er waren acht deelnemende kerken aan dit project, waaronder de PKN en de NGK. De GKv wilde nu niet weer afzijdig blijven.

Vijf verschillende thema's in het Liedboek:

1. **Psalmen.** Voorin als belangrijkste bron. Psalmen zijn te allen tijde voorbeeldliederen. Ze gaan over landen, volken, vijanden, bedreiging, vervolging, tranen, geweld; psalmen staan met hun voeten in de modder, psalm 40, psalm 69, en leggen dat bij God neer. Geen liedboek is zo realistisch als het psalmboek. Psalmen zijn Christus' psalmen.
2. **Traditie en vernieuwing.** Het lied voedt je eigen beleving, en het lied van de ander kan mij verrijken. Daarom zingen we het lied van de voorouders, van de traditie, van de oecumene, en daar mogen we onze eigen stem aan toevoegen.
3. **Kinder-en jeugdliederen**
De kinder- en jeugdliederen staan tussen de andere liederen in, voor heel de gemeente.
4. **Huis en kerk.** Ondertitel is: Zingen en bidden in huis en kerk. Het is meer dan een *Liedboek*: er staan gedichten in en gebeden en meditaties voor thuis (ziek zijn, scheiden, 90 jaar worden). **Dan staat er een verticaal blauw lijntje voor.** p. 1375 Gebed voor een operatie, p. 1379 Guido Gezelle, p. 533 Dietrich Bonhoeffer, p 545 - *Ik eet alleen, God, schuif bij me aan. U bent welkom.* p. 1139 Bernard van Clairvaux. Gebeden en meditaties staan in dit boek, het is een pastoraal boek, Augustinus staat er in naast Toon Hermans. Zingen en bidden in huis en kerk. Huis betekent ook: ziekenhuis, huis van bewaring, leerhuis, je eigen huis. Je vindt hier teksten die je kunt bidden – je vindt hier teksten die je op een ansicht kunt schrijven.
5. **De gezongen liturgie.** Naast coupletten ook andere vormen: beurtzang, canon, voorzang, het refrein of de antifoon. Zoals in de kloosters wordt gezongen, meerstemmig.
Bij de grote feesten heeft het Liedboek antifonen, een belangrijke regel uit een psalm, die je tussen de cpoupletten kunt zingen, het werkt als een markeerstift. (Juich voor God heel de aarde. LB 640c bij psalm 66)

Niet alles is voor iedereen. We maken als gemeente een keuze.

Wat in het *Liedboek* is opgenomen komt niet terug in het *Gereformeerd kerkboek* (m.u.v. de psalmen). De GS Harderwijk besloot tot een beperkt GK bij aanvaarding van *Liedboek*. Voorbeeld: Lofzang van Zacharias staat niet in het nieuwe GK, omdat hij in het *Liedboek* staat.

Beide bundels vormen samen de *basisbundel* voor de GKv de komende jaren. Daarnaast kan elke gemeente andere liederen zingen, onder verantwoordelijkheid van de kerkenraad.

In de gemeente kan dat gestalte krijgen door bijvoorbeeld in de morgendienst muziekstijlen te mengen, klassieke en lichte muziek: psalmen, oude en nieuwe kerklied, opwekking, psalmen voor nu. In een mengdienst speelt zowel de organist als de muziekgroep, en blijft de psalmzang zowel als het nieuwtestamentische lied gewaarborgd.

Deze bijdrage is gebaseerd op een lezing van de taakgroep eredienst in de Gereformeerde kerk De Koningshof in Apeldoorn-centrum, 20 april 2015